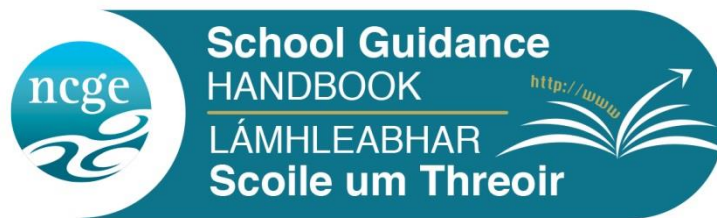

Inimirce agus Ceart Cónaithe in Éirinn: Achoimre do Sholáthraithe Oideachais

Meitheamh 2017

**Catherine Cosgrave
agus Colin Lenihan**

Ábhar¹

Eochairfhocail Téarmaí Dlí	3
Réamhrá	4
Roinn 1 Náisiúnaigh an AE	5
Roinn 2 Cosaint Idirnáisiúnta	6
Roinn 3 Athaontú Teaghlaigh maidir le Daoine ar tugadh Cosaint Idirnáisiúnta dóibh	10
Roinn 4 Daoine ar tugadh cead fanachta dóibh ón Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais	11
Roinn 5 Daoine ar tugadh cead dóibh fanacht ar bhonn tuismíochta leanaí saoránach Éireannacha	12
Roinn 6 Daoine ar tugadh cead fanachta dóibh mar gheall ar a bheith pósta ar/ar a bpáirtneireacht shibhialta le S(h)aoránaigh Éireanneacha nó an AE	13
Roinn 7 Ceadanna Fostaíochta	15
Roinn 8 Mic Léinn Idirnáisiúnta	16
Section 9 Saoránacht/Eadóirseacht	17
Roinn 10 Páistí	19
Beathaisnéisí	21
Eolais Breise Liosta Teagmhálacha	22

¹Fógra séanta: Cuirtear an t-eolas san fhoilseachán seo ar fáil de mheon macánta agus déantar gach iarracht lena chinntiú go bhfuil sé cruinn tráth a foilsíodh é. Ní ghlactar le haon fhreagracht as aon earráidí nó easnaimh sa téacs. Measfar gur ghlac an duine a bhí ag brath ar an bhfaisnéis nó a úsáideann é i dtaca le haon ábhar dlíthiúil leis na téarmaí úsáide seo.

Eochairfhocail

Téarmaí Dlí

Iarrthóir Tearmainn

Duine a thagann go neamhspleách go dtí an Stát ag iarraidh a bheith aitheanta mar dhídeanaí faoi Choinbhinsiún na Ginéive a bhaineann le Stádas Dídeanaithe, 1951 agus Prótacal 1967.

Náisiúnaigh an Limistéir Eorpaigh Eacnamaíoch (LEE)

Gach Ballstát den AE san áireamh, tá Lichtinstéin, an Iorua agus an Íoslainn san EEA freisin. Tagraíonn 'náisiúnaigh LEE' do shaoránaigh na dtíortha seo.

Náisiúnaigh an Aontais Eorpaigh (AE)

Comhdhéanta de 28 Ballstát, tagraíonn 'saoránach AE' do náisiúnaigh na dtíortha seo.

Sealbhóir Cosanta Idirnáisiúnta

Duine ar tugadh stádas dó sa Stát mar dhídeanaí nó duine a bhfuil cosaint choimhdeach tugtha dó faoin Acht um Chosaint Idirnáisiúnta 2015.

Cead Fanachta

Deonaítear cead fanachta de rogha an Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais. Tugtar cead fanachta do thuismitheoirí neamh-LEE de leanaí Éireannacha, do náisiúnaigh neamh-LEE atá pósta le saoránaigh an AE nó le daoine Éireannacha nó dóibh siúd i gcomhpháirtíocht shibhialta nó i gcaidreamh buan/de facto. Tugtar cead fanachta freisin do bhaill an teaghligh sínte agus spleácha de náisiúnaigh an AE, agus do dhaoine ar diúltaíodh cosaint idirnáisiúnta dóibh ach a bhfuil cead acu fanacht sa Stát ar imthosca eisceachtúla.

Náisiúnaigh Neamh-LEE

Tagraíonn Náisiúnaigh Neamh-LEE do dhaoine nach saoránaigh de thíortha AE/LEE iad.

Dídeanaí

Duine atá aitheanta mar dhídeanaí faoi Choinbhinsiún na Ginéive 1951 a bhaineann le Stádas na nDídeanaithe agus Prótacal 1967. Sa Choinbhinsiún, sainmhínítear dídeanaí mar dhuine a bhfuil eagla bhunúsach ar ghéarleanúint air ar chúiseanna: cine, reiligiún, náisiúntacht, ballraíocht i ngrúpa sóisialta ar leith, nó tuairim pholaitiúil; atá lasmuigh den tír lena mbaineann siad nó a bhfuil cónaí orthu de ghnáth agus nach bhfuil siad in ann filleadh abhaile nó gan a bheith toilteanach filleadh abhaile.

Dídeánaí Cláir

Is ionann dídeánaí cláir agus duine ar tugadh cead dó teacht isteach agus fanacht ag an Rialtas de ghnáth mar fhreagairt ar ghéarchéim dhaonnúil, ar iarratas Ard-Choimisinéir na Náisiún Aontaithe do Dhídeanaithe (UNHCR).

Duine a bhfuil Cosaint Choimhdeach tugtha dó/di

Duine nach gcáilíonn do stádas dídeanaí, ach a thaispeáin forais shubstaintiúla chun a chreidiúint, dá bhfillfí ar a thír dhúchais é, go mbeadh baol dáiríre ann go bhfulaingeo faí díobháil thromchúiseach agus mar sin ní féidir leo cosaint na tíre sin a fháil.

Réamhrá

D'éirigh le hÉire iompú ina tír an-ilghnéitheach le deich mbliana anuas – Léirigh Daonáireamh 2016 gur taifeadadh 180 tír ar leith mar thír dhúchais d'inimircigh nach Éireannaigh iad sa bhliain go dtí Aibreán 2016.

Tá stádas, cearta agus teidlíochtaí an daonra mac léinn éagsúil casta agus soláthróidh an t-alt seo achoimre do threoirchomhairleoirí agus do bhainistíocht scoile ar chearta agus teidlíochtaí an daonra mac léinn éagsúil seo.

Roinn 1

Náisiúnaigh an Aontais Eorpaigh (AE)

Bhunaigh Conradh an Aontais Eorpaigh saoránacht Eorpach i 1992. Tá 28 stát i mBallstáit an AE, lena n-áirítear: an Ostair, an Bheilg, an Bhulgáir, an Chróit, Poblacht na Seice, an Danmhairg, an Eastóin, an Fhionlainn, an Fhrainc, an Ghearmáin, an Ghréig, an Ungáir, Éire, an Iodáil, an Laitvia, an Liotuáin, Lucsamburg, Málta, An Pholainn, an Phortaingéil, an Rómáin, an tSlóvaic, an tSlóivéin, an Spáinn, an tSualainn, an Ísiltír agus an Ríocht Aontaithe. Is iad saoránaigh an AE príomhthairbhíthe dhlí an Chomhphobail Eorpaigh, a bhfuil a raon feidhme tugtha dóibh de bharr a ngníomhaíochtaí (mar shampla, taisteal chuig Ballstát eile ag lorg oibre).

In 2016, mheas an Phríomh-Oifig Staidrimh go raibh 116,000 náisiúnach ón Ríocht Aontaithe ina gcónaí in Éirinn agus 270,000 náisiúnach ón gcuid eile den AE. Léirigh Daonáireamh 2016 freisin gur tháinig laghdú ar ghlan-imirce shaoránaigh an AE isteach sa Stát.

Cearta/Teidlíochtaí Eacnamaíocha agus Sóisialta

Tá sé de cheart ag saoránaigh an AE:

- Fostaíocht a lorg agus dul isteach inti
- Gnó, trádáil nó gairm a dhéanamh
- Rochtain a fháil ar bhuntáistí sóisialta agus cánach, lena n-áirítear íocaíochtaí leasa shóisialaigh tar éis dhá bhliain chónaithe leanúnaí
- Rochtain ar oideachas bunscoile agus iar-bhunscoile, is féidir le saoránaigh an AE freastal ar aon institiúid oideachais ar an mbonn céanna le saoránach Éireannach
- Rochtain ar oideachas aosach agus breisoideachais, lena n-áirítear Seirbhís Litearthachta d'Aosaigh BOOACDL, an Scéim Deiseanna Oiliúna Gairmoideachais agus oiliúint SOLAS
- Rochtain ar oideachas tríú leibhéal. Tá rochtain ar dheontais chothabhála mac léinn SUSI² faoi réir coinníollacha ábhartha a chomhlíonadh.
- Rochtain ar chúram sláinte ar an mbonn céanna le saoránach Éireannach
- Athaontú teaghlaigh, lena n-áirítear: céile nó páirtneir sibhialta, comhpháirtithe neamhphósta in imthosca áirithe, leanaí, garpháistí agus sliocht eile (faoi 21 amháin) agus tuismitheoirí, seantuismitheoirí agus seanóirí eile (ach amháin má bhraitheann siad ar an oibrí)

Doiciméadú

Ní cheanglaítear ar náisiúnach an AE clárú le Biúró Náisiúnta an Gharda Síochána um Inimirce (BNGSI) agus Cead Cónaithe Éireannach a eisiúint dóibh. Beidh cáipéisíocht phearsanta ag náisiúnaigh AE amhail: Teastas Breithe, pasanna AE nó Cártaí Aitheantais. Tar éis cúig bliana cónaithe leanúnaí, is féidir le náisiúnaigh AE agus a dteaghlaigh iarratas a dhéanamh ar Chónaitheacht Bhuan sa Stát.

² For Le haghaidh tuilleadh eolais maidir le deontais SUSI, téigh chuig: <https://susie.ie/>

Roinn 2

Cosaint Idirnáisiúnta

Lucht Iarrtha Tearmainn

Duine a thagann go neamhspleách go dtí an Stát ag iarraidh a bheith aitheanta mar dhídeanaí faoi Choinbhinsiún na Ginéive a bhaineann le Stádas Dídeanaithe, 1951 agus Prótacal 1967. Tá athrú tagtha ar líon na ndaoine atá ag lorg tearmainn le blianta beaga anuas. In 2016, fuarthas 2,244 iarratas ar stádas dídeanaí. In 2015, fuarthas 3,276 iarratas ar stádas dídeanaí agus ba é sin an líon is airde iarratas a fuarthas ó 2008 i leith agus i 2014 fuarthas 1,448 iarratas ar stádas dídeanaí.

Ó Eanáir 2017, déantar iarratais ar stádas dídeanaí chuig an Oifig Cosanta Idirnáisiúnta atá lonnaithe i mBaile Átha Cliath agus, ar achomharc, chuig an mBinse Achomhairc um Chosaint Idirnáisiúnta.

Tábla 1: Náisiúntachtaí na nIarratas ar Thearmann in 2016

Náisiúntacht	Uimhir
an tSiria	244
an Phacastáin	233
an Albáin	222
An tSiombáib	192
An Nigéir	176
Eile	1,177

Foinse: Oifig an Choimisinéara Iarratais do Dhídeanaithe (OCID) (an Oifig um Chosaint Idirnáisiúnta anois)

Ceartha/Teidlíochtaí Eacnamaíocha agus Sóisialta

Cé go bhfuil iarratas ar thearmann á chinneadh, níl sé de cheart faoi láthair ag iarratasóirí:

- An Stát a fhágáil gan toiliú an Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais
- Rochtain ar thithíocht shóisialta, ní féidir le hiarrthóirí tearmainn dul ar liostaí feithimh tithíochta
- Oideachas lánaimseartha (ach amháin faoi 18 mbliana d'aois)
- Fostaíocht a lorg agus dul isteach inti
- Gnó, trádáil nó gairm a dhéanamh

Tá iarrthóirí tearmainn i dteideal:

- Scagadh leighis agus cúram sláinte saor in aisce
- Cóiríocht éigeandála
- Soláthar díreach³

³ Déantar iarrthóirí tearmainn a athlonnú go réigiúnach chuig suíomh atá lasmuigh de Bhaile Átha Cliath go ginearálta i gcóiríocht lán-bhoird tar éis fanacht ar feadh tamaillín i lár fáiltithe i mBaile Átha Cliath. Faoin soláthar díreach faigheann siad €19.10 sa tseachtain in aghaidh an duine fásta agus €15.60 an leanbh.

- Soláthar teanga agus litearthachta, chomh maith le tacaíochtaí cultúir eile trí Scéim Litearthachta d'Aosaigh an BOO agus cláir ESOL
- Faoi Scéim Phíolótach Tacaíochta do Mhic Léinn, is féidir le mic léinn a fuair a gcuid Ardteistiméireachta agus atá sa chóras cosanta (seachas iad siúd i gcéim an Ordaithe Díbeartha (tearmann, cosaint choimhdeach nó cead fanacht) le breis agus 5 bliana iarratas a dhéanamh ar thacaíocht mac léinn go a rochtain ar oideachas trú leibhéal a chur chun cinn
- Íocaíochtaí Riachtanas Eisceachtúil a fháil le haghaidh earraí riachtanacha

Doiciméadú

Tá Deimhniú Cónaithe Sealadach ag iarrthóirí tearmainn arna n-eisiúint ag an bPríomh-Oifigeach Cosanta Idirnáisiúnta, lena n-áirítear ainm, grianghraf an iarrthóra agus an dáta ar taisceadh an t-iarratas ar thearmann. Coinníonn an Príomh-Oifigeach Cosanta gach doiciméad pearsanta eile.

Dídeánaithe / Dídeánaithe Cláir

Is ionann dídeánaí agus duine atá aitheanta mar dhuine a bhfuil cosaint de dhíth air faoi Alt 47 (1) den Acht um Chosaint Idirnáisiúnta 2015. Sainmhínítear dídeánaí mar dhuine a bhfuil faitíos maith aige maidir le géarleanúint ar chúiseanna: cine, reiligiún, náisiúntacht, ballraíocht i ngrúpa sóisialta áirithe nó tuairim pholaitiúil; atá lasmuigh den tír lena mbaineann siad nó a bhfuil cónaí orthu de ghnáth agus nach bhfuil siad in ann filleadh abhaile nó gan a bheith toilteanach filleadh abhaile.

Is é is dídeánaí cláir ann ná duine ar tugadh cead dó teacht isteach agus fanacht ag an Rialtas, mar fhreagra ar ghéarchéim dhaonnúil, ar iarratas Ard-Choimisinéir na Náisiún Aontaithe do Dhídeanaithe (ACNAD).

Tá na cearta agus na teidlíochtaí céanna ag dídeanaithe cláir le daoine a tháinig isteach sa Stát ag lorg cosanta idirnáisiúnta agus a bronnadh stádas dídeanaí orthu.

Tábla 2 - Tuarascálacha Bliantúla OCID & BAD

Bliain	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Líon na ndaoine aitheanta mar dhídeanaithe	131	112	182	221	332	632

Ceartha/Teidlíochtaí Eacnamaíocha agus Sóisialta

Tá sé de cheart ag dídeánaithe:

- Fostaíocht a lorg agus dul isteach inti
- Gnó, trádáil nó gairm a dhéanamh

- Na cearta agus na teidlíochtaí céanna ar íocaíochtaí leasa shóisialaigh a bheith acu mar shaoránaigh Éireannacha
- Rochtain ar oideachas aosach agus breisoideachais, lena n-áirítear Seirbhís Litearthachta d'Aosaigh BOO, an Scéim Deiseanna Oiliúna Gairmoideachais agus oiliúint SOLAS
- Rochtain ar oideachas tríú leibhéal. Tá rochtain ar dheontais chothabhála mac léinn SUSI faoi réir coinníollacha ábhartha a chomhlíonadh.
- Rochtain ar chúram sláinte ar an mbonn céanna le saoránach Éireannach
- Athaontú teaghlaigh lena gcéile nó lena bpáirtneir sibhialta (ar an gcoinníoll go raibh siad ina gcéile / pháirtneir sibhialta tráth a ndearna siad iarratas ar chosaint) agus/nó leanaí cleithiúnacha neamhphósta. Tá dídeanaithe leanaí i dteideal athaontú teaghlaigh lena dtuismitheoirí agus le leanaí neamhphósta neamhphósta a dtuismitheoirí. Ní mór iarratais ar athaontú teaghlaigh a dhéanamh laistigh de 12 mhí ón am a dheonaítear stádas dídeanaí.
- Iarratas a dhéanamh ar Dhoiciméad Taistil an Choinbhinsiúin le haghaidh taistil idirnáisiúnta.

Doiciméadú

Beidh cáipéisí ag teifigh ón Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais ag aithint gur dídeanaí iad, Cead Cónaithe in Éirinn BNGSI le Stampa 4 agus Doiciméad Taistil an Choinbhinsiúin.

Cosaint Choimhdeach tugtha do dhuine

Féadfaidh an tAire Dlí agus Cirt agus Comhionannais, tar éis dó cinneadh a dhéanamh nach gcáilíonn duine do stádas dídeanaí, a dhearbhu go bhfuil gá le cosaint ag an duine sin nuair a thaispeánann sé forais shubstaintiúla chun a chreidiúint go ndéanfadh siad tá baol dáiríre ann go ndéanfar díobháil thromchúiseach dóibh.⁴

Sainmhínítear díobháil thromchúiseach san Acht um Chosaint Idirnáisiúnta mar 'p[h]ionós báis nó forghníomhú, céasadh nó pionós mídhaonna nó táireach nó bagairt thromchúiseach agus aonair ar shaol sibhialtaigh mar gheall ar fhoréigean neamh-idirdhealaitheach i gcás coinbhleacht armtha idirnáisiúnta nó inmheánach'.

Ceartha/Teidlíochtaí Eacnamaíocha agus Sóisialta

Tá sé de cheart ag daoine a dtugtar cosaintí fochuideachta dóibh:

- Fostaíocht a lorg agus dul isteach inti
- Gnó, trádáil nó gairm a dhéanamh
- Na cearta agus na teidlíochtaí céanna ar íocaíochtaí leasa shóisialaigh a bheith acu mar shaoránaigh Éireannacha
- Rochtain ar oideachas, is féidir le saoránaigh an AE freastal ar aon institiúid oideachais ar an mbonn céanna le saoránach Éireannach
- Rochtain ar oideachas aosach agus breisoideachais, lena n-áirítear Seirbhís Litearthachta d'Aosaigh BOO, an Scéim Deiseanna Oiliúna Gairmoideachais agus oiliúint SOLAS

⁴ Alt 47 (4) den Acht um Chosaint Idirnáisiúnta 2015.

- Rochtain ar oideachas tríú leibhéal. Tá rochtain ar dheontais chothabhála mac léinn SUSI faoi réir coinníollacha ábhartha a chomhlíonadh.
- Rochtain ar chúram sláinte ar an mbonn céanna le saoránach Éireannach
- Athaontú teaghlaigh lena gcéile nó lena bpáirtneir sibhialta (ar an gcoinníoll go raibh siad ina gcéile / pháirtneir sibhialta tráth a ndearna siad iarratas ar chosaint) agus/nó leanaí cleithiúnacha neamhphósta. Más mionaoiseach é an t-urraitheoir, féadfaidh siad iarratas a dhéanamh ar a dtuismitheoirí agus ar leanaí mionchleachta neamhphósta a dtuismitheoirí. Ní mór iarratais ar athaontú teaghlaigh a dhéanamh laistigh de 12 mhí ón am a dheonaítear stádas dídeanaí.
- Iarratas a dhéanamh ar Dhoiciméad Taistil an Choinbhinsiúin le haghaidh taistil idirnáisiúnta ach amháin i gcásanna ina dtaispeánann an t-iarratasóir dóthain fianaise nach raibh siad in ann Pas Náisiúnta a fháil óna dtír féin.

Doiciméadú

Beidh doiciméadú ón Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais ag daoine a dtugtar cosaint choimhdeach dóibh, ag aithint go bhfuil cosaint choimhdeach acu, Cead Cónaithe BNGSI in Éirinn le Stampa 4 in-athnuaite gach trí bliana, agus in imthosca eisceachtúla, Doiciméad Taistil an Choinbhinsiúin.

Roinn 3

Athaontú Teaghlaigh maidir le Daoine ar tugadh Cosaint Idirnáisiúnta dóibh (stádas dídeanaí agus cosaint choimhdeach)

Forálann Ailt 56 agus 57 den Acht um Chosaint Idirnáisiúnta 2015 go gceadaítear do dhaoine a dtugtar cosaint idirnáisiúnta dóibh teacht le chéile le baill dá dteaghlach láithreach amhail céile, páirtnéir sibhialta, leanaí faoi bhun 18 nó tuismitheoirí mionaoisigh a bhfuil cosaint idirnáisiúnta acu.

Ní mór iarratas ar athaontú teaghlaigh a dhéanamh laistigh de 12 mhí ón am a dtugtar cosaint idirnáisiúnta do dhuine. Ní fhéadfaidh céile nó páirtnéir sibhialta duine a dtugtar cosaint idirnáisiúnta dó a bheith i dteideal athaontú teaghlaigh ach amháin má bhí an pósadh/páirtnéireacht sibhialta ann tráth an iarratais ar chosaint idirnáisiúnta.

Má dheonaítear athaontú teaghlaigh do bhall teaghlaigh chun cónaí sa Stát, beidh an duine sin i dteideal na gceart agus na bpríbhléidí a shonraítear in Alt 53, ar feadh cibé tréimhse a bheidh an duine a bhfuil cosaint idirnáisiúnta i dteideal fanacht sa Stát. Tá ball teaghlaigh a dtugtar athaontú teaghlaigh dó i dteideal cónaí sa Stát ar feadh bliana agus is féidir é a athnuachan ar feadh tréimhse nach lú ná dhá bhliain ar gach ócáid.

Tá freagracht ar Sheirbhís Eadóirseachta agus Inimirce na hÉireann (SEIÉ) as iarratais a phróiseáil ar athaontú teaghlaigh.

Ceartha/Teidlíochtaí Eacnamaíocha agus Sóisialta

Tá baill teaghlaigh atá athaontaithe le daoine a dtugtar cosaint idirnáisiúnta dóibh i dteideal:

- Fostaíocht a lorg agus dul isteach inti
- Gnó, trádáil nó gairm a dhéanamh
- Rochtain a fháil ar bhuntáistí sóisialta agus cánacha, lena n-áirítear íocaíochtaí leasa shóisialaigh mar iad siúd a bhfuil saoránaigh Éireannacha ina dteideal
- Rochtain ar oideachas bunscoile agus meánscoile
- Rochtain ar oideachas aosach agus breisoideachais, lena n-áirítear Seirbhís Litearthachta d'Aosaigh BOO, an Scéim Deiseanna Oiliúna Gairmoideachais agus oiliúint SOLAS
- Rochtain ar oideachas tríú leibhéal. Tá rochtain ar dheontais chothabhála mac léinn SUSI faoi réir coinníollacha ábhartha a chomhlíonadh.
- Rochtain ar chúram sláinte ar an mbonn céanna le saoránach Éireannach
- Iarratas a dhéanamh ar Dhoiciméad Taistil an Choinbhinsiúin le haghaidh taisteal idirnáisiúnta i gcúinsí eisceachtúla

Doiciméadú

Beidh litir ón Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais ag deonú an ceart cónaithe dóibh sa Stát, a chuireann ar a gcumas iarratas a dhéanamh ar víosaí iontrála chuig an Stát chun cead a chlárú chun fanacht in sa Stát. Tar éis dóibh teacht go hÉirinn, ní mór dóibh a bheith i láthair ag an BNGSI le clárú agus le Cead Cónaithe na hÉireann a fháil.

Roinn 4

Daoine ar tugadh cead fanachta dóibh ón Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais

Deonaítear cead fanachta de réir mar is rogha leis an Aire mar bheart eisceachtúil chun cead a thabhairt, ar fhorais a leagtar amach in Alt 3 den Acht Inimirce 1999, do dhuine fanacht in Éirinn.⁵

Cearta/Teidlíochtaí Eacnamaíocha agus Sóisialta

Tá daoine a bhfuil cead fanacht acu de rogha an Aire i dteideal:

- Fostaíocht a lorg agus dul isteach inti
- Gnó, trádáil nó gairm a dhéanamh
- Rochtain a fháil ar bhuntáistí sóisialta agus cánacha, lena n-áirítear íocaíochtaí leasa shóisialaigh mar iad siúd a bhfuil saoránaigh Éireannacha ina dteideal.
- Rochtain ar oideachas aosach agus breisoideachais, lena n-áirítear Seirbhís Litearthachta d'Aosaigh BOO, an Scéim Deiseanna Oiliúna Gairmoideachais agus oiliúint SOLAS
- Rochtain ar chúram sláinte ar an mbonn céanna le saoránach Éireannach
- Rochtain ar oideachas tríú leibhéal. Tá incháilitheacht chun teacht ar mhaoiniú ag brath ar na cúinsí áirithe agus na coinníollacha ábhartha atá le comhlíonadh faoi rialacháin.
- I gcúinsí an-teoranta, iarratas a dhéanamh ar Dhoiciméad Taistil an Choinbhinsiúin le haghaidh taisteal idirnáisiúnta
- An fhéidearthacht iarratas a dhéanamh ar athaontú teaghlaigh le baill teaghlaigh nuair a chomhlíontar na critéir airgeadais agus caidrimh, mar atá leagtha amach sa Doiciméad Beartais INIS le haghaidh Athaontú Teaghlaigh Neamh-LEE.⁶ D'fhéadfadh sé gur féidir tarscaoileadh na gcritéir airgeadais a iarraidh i gcásanna cruatain/daonnúla eisceachtúla.

Doiciméadú

Eiseofar 'litir dheontais' ón Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais do dhaoine a bhfuil cead fanachta acu. Ansin is féidir leo a gcead fanachta a chlárú sa Stát ar bhonn Stampa 4, atá inscríofa ar a bpasanna náisiúnta, mar aon le Cead Cónaithe BNGSI na hÉireann a eisiúint.

⁵ a) Aois an duine; (b) fad chónaithe sa Stát; (c) cúinsí teaghlaigh agus baile; (d) nádúr nasc an duine leis an Stát; (e) taifead fostaíochta; (f) ionchais fostaíochta; (g) carachtar agus iompar duine laistigh agus lasmuigh den Stát; (h) ceisteanna daonnúla; (i) ionadaíocht a rinneadh go cuí nó thar ceann an duine; (j) leas an phobail; (k) cúrsaí slándála náisiúnta agus beartas poiblí.

Déan tagairt do thuarascálacha bliantúla tíre a chuir an Chomhairle Eorpach ar Dhídeanaithe agus Deoraithe ar fáil (CEDD). www.ecre.org

⁶<http://www.inis.gov.ie/en/INIS/Family%20Reunification%20Policy%20Document.pdf/Files/Family%20Reunification%20Policy%20Document.pdf> foilsithe Nollaig 2016.

Roinn 5

Daoine ar tugadh cead dóibh fanacht ar bhonn tuismíochta leanaí saoránach Éireannacha

Tá tuismitheoirí neamh-LEE de leanaí saoránach Éireannacha i dteideal iarratas a dhéanamh ar chead chun fanacht sa Stát ar choinníollacha Stampa 4 a luaithe agus a shuítear go bhfuil ról gníomhach ag an tuismitheoir neamh-LEE i bhforbairt agus tógáil an linbh agus go ndiúltófar ní fhágfadh an cead sin go gcaillfeadh an leanbh a gcearta mar shaoránach den AE.

Ceartha/Teidlíochtaí Eacnamaíocha agus Sóisialta

Tá tuismitheoirí neamh-LEE leanaí Éireannacha i dteideal:

- Fostaíocht a lorg agus dul isteach inti
- Gnó, trádáil nó gairm a dhéanamh
- Rochtain a fháil ar bhuntáistí sóisialta agus cánach, lena n-áirítear íocaíochtaí leasa shóisialaigh amhail Sochar Linbh
- Rochtain ar oideachas aosach agus breisoideachais, lena n-áirítear Seirbhís Litearthachta d'Aosaigh BOO, an Scéim Deiseanna Oiliúna Gairmoideachais agus oiliúint SOLAS
- Rochtain ar oideachas tríú leibhéal. Tá incháilitheacht chun teacht ar mhaoiniú ag brath ar na cúinsí áirithe agus na coinníollacha ábhartha atá le comhlíonadh faoi rialacháin.
- Rochtain ar chúram sláinte ar an mbonn céanna le saoránach Éireannach

Doiciméadú

Eiseofar 'litir dheontais' ón Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais do dhaoine a bhfuil cead fanachta acu. Ansin is féidir leo a gcead fanachta a chlárú sa Stát ar bhonn Stampa 4, atá inscríofa ar a bpasanna náisiúnta, mar aon le Cead Cónaithe BNGSI na hÉireann a eisiúint. De ghnáth is sealbhóirí pas náisiúnta óna dtír dhúchais iad daoine a bhfuil cead fanachta acu. I gcúinsí an-eisceachtúla, b'fhéidir nach mbeidh pas acu agus d'fhéadfadh go mbeadh siad i dteideal iarratas a dhéanamh ar Dhoiciméad Taistil.

Roinn 6

Daoine ar tugadh cead fanachta dóibh mar gheall ar a bheith pósta ar/ar a bpáirtnéireacht shibhialta le S(h)aoránaigh Éireanneacha nó an AE

Féadfaidh saoránaigh Éireannacha agus saoránaigh eile de chuid an AE atá ag obair in Éirinn céile pósta/páirtnéara shibhialta a bheith ina gcónaí agus cónaí leo in Éirinn, fiú murab náisiúnach AE é/íln imthosca áirithe, is féidir le comhpháirtithe neamhphósta maireachtáil agus cónaí lena bpáirtí Éireannach nó AE freisin.⁷ Mar sin féin, tá difríocht bheag idir na cearta a bhaineann le gach ceann ag brath ar na cúinsí agus ar an gcásdlí ábhartha. Mar shampla, tagann saoránaigh an AE (lena n-áirítear saoránaigh Éireannacha) a bhog go Ballstát eile chun oibre, go díreach faoi raon feidhme dhlí na hEorpa. Tá na cearta/na teidlíochtaí céanna ag daoine nach as an LEE dóibh ar bhonn a bpósta/a gcaidrimh lena mball teaghlaigh AE agus atá ag ball teaghlaigh an AE fad is a leanann an gaol. Is féidir le baill teaghlaigh chleithiúnacha náisiúnaigh AE an ceart cónaithe a fháil sa Stát nuair a bhíonn an spleáchas bunaithe.⁸

Ní thagann saoránaigh Éireannacha nár fheidhmigh saoirse gluaiseachta i mBallstát eile den AE (mar shampla, le haghaidh fostaíochta) faoi raon feidhme dhlí na hEorpa. Is féidir le saoránach Éireannach nár thaistil chuig Ballstát eile le haghaidh oibre go mbeidh cónaí ar bhall teaghlaigh neamh-LEE leo in Éirinn nuair a chloíonn siad leis na riachtanais mar atá leagtha amach sa Doiciméad Polasaí INIS ar Athaontú Teaghlaigh Neamh-LEE (tagartha thuas).

Cearta/Teidlíochtaí Eacnamaíocha agus Sóisialta

- Fostaíocht a lorg agus dul isteach inti
- Gnó, trádáil nó gairm a dhéanamh
- Rochtain a fháil ar bhuntáistí sóisialta agus cánach, lena n-áirítear leas sóisialach a bhfuil an saoránach AE ball teaghlaigh i dteideal
- Rochtain a fháil ar thithíocht agus is féidir leo dul ar liostaí feithimh tithíochta údaráis áitiúil
- Rochtain ar oideachas aosach agus breisoideachais, lena n-áirítear Seirbhís Litearthachta d'Aosaigh BOO, an Scéim Deiseanna Oiliúna Gairmoideachais agus cúrsaí oiliúna SOLAS agus VTOS
- Rochtain ar oideachas tríú leibhéal. Tá incháilitheacht chun teacht ar mhaoiniú ag brath ar na cúinsí áirithe agus na coinníollacha ábhartha atá le comhlíonadh faoi rialacháin.
- Rochtain ar chúram sláinte ar an mbonn céanna le saoránach Éireannach

Doiciméadú

Beidh pas agus Cead Cónaithe na hÉireann (Stampa 4 FAM an AE) ag daoine nach as an LEE iad a bhfuil cead acu fanacht ar bhonn a gcaidrimh teaghlaigh le náisiúnach AE. Beidh pas ag daoine a bhfuil cead fanachta acu ar bhonn a gcaidrimh le pósadh nó de facto le saoránach Éireannach ina dtír dhúchais agus Cead Cónaithe BNGSI na hÉireann (Stampa 4). Is féidir Cead Cónaitheach BNGSI na hÉireann a dheonú do bhaill teaghlaigh eile nach saoránaigh de chuid LEE iad le Stampa difriúil (mar shampla, Stampa 0 nó Stampa 3) ag brath ar na cúinsí.

⁷ Is féidir le páirtí 'de facto' de náisiúnach Éireannach iarratas a dhéanamh ar chónaitheacht sa Stát nuair a bheidh sé deimhnithe go bhfuil gaol buan acu le tréimhse bliana amháin. Is féidir le comhpháirtí fact de facto 'de chuid Saoránach de chuid an AE cónaí sa Stát nuair a bhunaítear ceanglais Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Saorghluaiseacht Daoine) 2015, sin é fianaise ar ghaol marthanach atá ann cheana féin (cruthúnas go bhfuil cónaí 2 bhliain sa teach céanna).

⁸ Is féidir le baill teaghlaigh chleithiúnacha leanaí/garpháistí, tuismitheoirí cleithiúnacha/seantuismitheoirí, baill spleácha de theaghlach saoránach an AE agus daoine a dteastaíonn cúram pearsanta uathu ó shaoránach an AE ar fhorais thromchúiseacha sláinte.

Roinn 7

Ceadanna Fostaíochta

Ní mór do gach náisiúnach nach as an LEE dóibh, muna bhfuil díolúine acu⁹, cead fostaíochta a bheith eisithe ag an Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta (RPFN) chun oibriú in Éirinn. Tá 9 gcineál éagsúla de cheadanna fostaíochta ar fáil. Is iad an Chead Fostaíochta Ginearálta agus an Ceadúnas Scileanna Criticiúla an dá chineál cead fostaíochta is coitianta sa Stát. Tugtar Stampa 1 do dhuine a gceadaítear Cead Fostaíochta dó fanacht sa Stát. Scrúdaíonn Rannóg Chead Fostaíochta na Roinne Post, Fiontar agus Nuálaíochta iarratais ó fhostóirí/fhostaithe agus eisíonn sí ceadanna nuair is cuí. Is féidir le ceadúnais a bheith bailí suas le 12 mhí nó 2 bhliain i gcás Ceadanna Scileanna Criticiúla agus tá táillí éagsúla iníoctha ag brath ar fhad an cheada.¹⁰

Ceartha/Teidlíochtaí Eacnamaíochta agus Sóisialta

- Ní féidir le sealbhóir Cead Fostaíochta obair a dhéanamh ach sa phost ar a ndearnadh iarratas ar an gcead (ach amháin i gcúinsí iomarcaíochta). Ar choinníoll gur chloígh siad lena gcoinníollacha inimirce agus cead fostaíochta roimhe seo agus gur de chineál maith iad, ní cheanglaítear ar dhaoine a fhaigheann Cead Scileanna Criticiúla iarratas a dhéanamh chuig an RPFN chun a gcead fostaíochta a athnuachan ach is féidir leo iarratas a dhéanamh ar INIS le haghaidh cónaithe Stampa cead a thabharfaidh rochtain uathoibríoch ar an margadh saothair má dheonaítear é.
- Ag brath ar nádúr an cheada agus an méid ama a fhaigheann cead fostaíochta, féadfar iarratais ar athaontú teaghlaigh a dhéanamh de réir na gcritéar atá leagtha amach sa Doiciméad Beartais INIS le haghaidh Athaontú Teaghlaigh Neamh-LEE (tagartha thuas).
- Mar oibríthe a dhéanann íocaíochtaí ranníocacha (árachas sóisialta), tá rochtain acu ar theidlíochtaí áirithe leasa shóisialaigh ar choinníollacha a chomhlíonadh.
- Cé gur féidir le hoibríthe imirceacha a bhfuil riachtanais oideachais bhunúsacha acu rochtain a fháil ar Sheirbhís Litearthachta d'Aosaigh BOO saor in aisce, bíonn táille ag teastáil ó chlár eile in oideachas aosach agus breisoideachais de ghnáth. Ina theannta sin, tá an táille idirnáisiúnta mac léinn ag teastáil d'oibríthe imirceacha a théann isteach in oideachas tríú leibhéal agus de ghnáth ní bhíonn siad i dteideal deontais ardoideachais agus cothabhála mac léinn.

Doiciméadú

Eisítear Stampa Cead Cónaithe BNGSI na hÉireann d'oibríthe saoránach Neamh-LEE agus tá cáipéisí pearsanta eile acu amhail pas náisiúnta.

⁹ Tá saoránaigh neamh-LEE díolmhaithe ón gceanglas cead fostaíochta a bheith acu má cheadaíonn coinníollacha a gcead cónaithe dóibh obair in Éirinn, mar shampla, dídeánaithe, baill teaghlaigh AE agus saoránaigh Éireannacha, etc.

¹⁰ Le haghaidh tuilleadh eolais maidir le táillí iníoctha téigh chuig: <https://www.djei.ie/en/What-We-Do/Jobs-Workplace-and-Skills/Employment-Permits/Fees/>

Roinn 8

Mic Léinn Idirnáisiúnta

Féadfaidh daoine ó lasmuigh den LEE dul isteach agus staidéar a dhéanamh in Éirinn ar víosa staidéir ar choinníoll go bhféadfaidh siad coinníollacha áirithe a chomhlíonadh: (1) pas bailí a bheith acu, (2) fianaise a bheith acu ar a gcúrsa agus ar na táillí a bheith íoctha agus (3) fianise ar árachas leighis príobháideach/féindóthain. Níl staitisticí iontaofa agus cruinne ar fáil maidir le líon na mac léinn Neamh-LEE in Éirinn.

Cearta/Teidlíochtaí Eacnamaíocha agus Sóisialta

- Go ginearálta, ní féidir le mic léinn idirnáisiúnta nach as an LEE iad cúram leighis agus íocaíochtaí leasa shóisialaigh a fháil saor in aisce, toisc go bhfuiltear ag súil go soláthróidh siad fianaise go bhfuil siad neamhspleách.
- Má chláraítear duine i gcúrsa lánaimseartha arna cheadú ag an Roinn Oideachais agus Scileanna¹¹, is féidir le mic léinn idirnáisiúnta neamh-LEE fostaíocht a lorg agus dul i mbun oibre (20 uair an chloig sa tseachtain i rith an téarma agus 40 uair sa tseachtain i rith mhí na Bealtaine, Meitheamh, Iúil, Lúnasa agus ón 15 Nollaig go dtí an 15 Eanáir go huile).
- Is féidir le mic léinn Neamh-LEE a bhfuil a gcuid oideachais curtha i gcrích acu sa Stát cáiliú le haghaidh Stampa 1G faoin Scéim Céimithe Tríú Leibhéal a cheadaíonn don sealbhóir dul i mbun fostaíochta ar feadh suas le 40 uair in aghaidh na seachtaine d'fhonn cead fostaíochta a fháil ar chríochnú an Scéim Chéimithe Tríú Leibhéal

Doiciméadú

Cláraítear mic léinn idirnáisiúnta nach ón LEE iad agus eisítear Stampa Cead Cónaithe BNGSI na hÉireann 2 dóibh agus tá pas náisiúnta acu.

¹¹ www.education.ie

Roinn 9

Saoránacht/Eadóirseacht¹²

Saoránacht ó Dhúchas

Ó 1 Eanáir 2015, níl aon cheart uathoibríoch ar shaoránacht má rugadh duine sa Stát do bheirt tuismitheoirí neamh-Éireannacha/ón Ríocht Aontaithe. Tá páistí a rugadh sa Stát i dteideal saoránacht Éireannach má tá a dtuismitheoirí ina gcónaí go dleathach sa Stát ar feadh trí as na ceithre bliana roimhe sin díreach roimh bhreith an linbh.¹³ Ní áireofar an t-am a chaitear in Éirinn mar iarrthóir tearmainn nó le cead mac léinn idirnáisiúnta mar áit chónaithe dhlíthiúil chun críche an ceart ar shaoránacht a chinneadh ó dhúchas. Bunaítear saoránacht an linbh trí iarratas a dhéanamh ar phas Éireannach don pháiste chuig Oifig na bPasanna.

Clárú Breithe Eachtranaí

Tá páistí a rugadh thar lear ag a raibh seantuismitheoir a rugadh in Éirinn nó tuismitheoir a mhaígh a saoránacht Éireannach roimh bhreith an linbh i dteideal go huathoibríoch saoránacht Éireannach a éileamh trí iarratas a dhéanamh ar Chlárú Breithe Eachtraí tríd an Roinn Gnóthaí Eachtracha.¹⁴

Eadóirseacht (Daoine fásta)

Go ginearálta, chun iarratas a dhéanamh ar eadóirsiú éilítear ar iarratasóirí cúig bliana cónaithe ar a laghad a bheith acu sa Stát, lena n-áirítear bliain díreach roimh an iarratas agus ceithre cinn eile as na hocht mbliana roimhe sin. Ceanglaítear ar dhaoine fásta iarratas ar Fhoirm 8¹⁵ a chomhlánú. Má deonaíodh stádas dídeanaí don iarratasóir nó má aithníodh é mar dhuine gan stát, is féidir leo iarratas a dhéanamh ar eadóirsiú tar éis trí bliana cónaithe. Má deonaíodh stádas dídeanaí don iarratasóir nó má aithníodh é mar dhuine gan stát, is féidir leo iarratas a dhéanamh ar eadóirseacht tar éis trí bliana cónaithe. Má tá an t-iarratasóir pósta le saoránach Éireannach, is féidir leo iarratas a dhéanamh tar éis trí bliana cónaithe. I ngach cás, tá lánrogha ag an Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais cibé an dtabharfar eadóirseacht nó nach dtabharfar. Éilítear táille fhorordaithe €175 chun iarratas a dhéanamh ar eadóirsiú agus, má dheonaítear é, ní mór táille eadóirseachta €950 a fháil chun an Deimhniú Eadóirseachta a fháil. Nuair a thugtar Deimhniú Eadóirseachta don iarratasóir, is féidir iarratas a dhéanamh ansin ar phas Éireannach chuig Oifig na bPasanna.

¹² Téigh chuig: <http://www.inis.gov.ie/en/INIS/Pages/citizenship>

¹³ Alt 6A d'Acht Eadóirseachta & Saoránachta na hÉireann 1956 (arna leasú)

¹⁴ Leabhar Taifeadta Breitheanna Coigríche: <https://www.dfa.ie/passports-citizenship/citizenship/born-abroad/registering-a-foreign-birth/>

¹⁵ Tá gach foirm eadóirsithe ar fáil ag www.inis.gov.ie/en/INIS/Pages/citizenship-naturalisation-forms

Eadóirseacht (Páistí)

Féadfaidh saoránach Éireannach eadóirsithe iarratas a dhéanamh ar eadóirsiú thar ceann a mhionaoiseach. Éilítear ar shaoránach Éireannach eadóirsithe Foirm 9 a chomhlánú. Éilítear táille fhorordaithe de €175 chun iarratas a dhéanamh ar eadóirseacht agus má thugtar eadóirseacht dó, tá táille €200 riachtanach chun an Deimhniú Eadóirseachta a fháil thar ceann an linbh mhionaoisigh.

Mar sin féin, is féidir le tuismitheoir/caomhnóir nár saoránaigh iad iarratas a dhéanamh ar eadóirsiú thar ceann a linbh mhionaoisigh a rugadh in Éirinn ach nár cháiligh go huathoibríoch le haghaidh saoránachta ag am breithe agus in imthosca inar féidir leis an tuismitheoir a shuíomh go bhfuil cúig bliana cónaithe ináirithe acu sa Stát. I gcásanna den sórt sin, is féidir leis an tuismitheoir/caomhnóir an t-iarratas a dhéanamh trí Fhoirm 11 a úsáid.

Is féidir le tuismitheoir nó caomhnóir a bhfuil mionaoiseach acu iarratas a dhéanamh ar eadóirseacht thar a gceann bunaithe ar shliocht nó ar chumainn Éireannacha an mhionaoisigh. Sainmhínítear comhlachais Éireannacha mar 'gaol fola nó uchtáil chuig saoránach Éireannach'.¹⁶ Déantar iarratais trí Fhoirm 10 a úsáid.

¹⁶ Alt 16 (2) d'Acht Eadóirseachta agus Saoránachta na hÉireann 1956 (arna leasú)

Roinn 10

Páistí

Faoi láthair, ní thugtar cead do pháistí faoi 16 bliana d'aois cónaí ar bhonn aonair. Ina ionad sin, glactar leis gurb é a stádas inimirce a dtuismitheoirí.

Tá sé de dhualgas ar gach páiste nach náisiúnach de chuid an LEE clárú leis an BNGSI ag aois 16, agus a gcead inimirce a choinneáil cothrom le dáta i gcónaí. Tá mionaoisigh díolmhaithe ón táille chlárúcháin €300. Tá pleananna ann an dualgas seo a leathnú chuig leanaí faoi 16 in 2018.¹⁷ Más rud é go leanfar ar aghaidh leis, is dócha go soláthrófar sonraí faoi aon athrú den sórt sin ar shuíomh gréasáin SEIÉ.

Chun clárú, ba chóir go bhfreastalódh leanaí a bhfuil cead ag a dtuismitheoir/caomhnóir dlíthiúil cónaí orthu in Éirinn ag oifig BNGSI in éineacht lena dtuismitheoir/caomhnóir dlíthiúil, fianaise cónaithe agus doiciméid bhunaidh aitheantaisi gcásanna áirithe, mar shampla, leanaí atá faoi chúram an Stáit nó a bhfuil a dtuismitheoirí gan doiciméid, d'fhéadfadh go mbeadh gá le hiarratas a chur faoi bhráid an INIS chun a stádas inimirce a thabhairt chun rialtacha. Ba chóir comhairle dhlí a lorg roimh ré.

Braitheann an cineál cead cónaithe a thugtar do leanaí ar stádas cónaithe a dtuismitheora nó a chaomhnóra dhlíthiúil féin in Éirinn agus is féidir Stampa 2, Stampa 3 nó Stampa 4 / Stampa 4 FAM an AE a dheonú dóibh ag brath ar an staid. De ghnáth, eisítear Stampa 3 do bhaill cleithiúnacha de shealbhóir cead fostaíochta. Ní cheadaíonn an stampa seo rochtain ar fhostaíocht ach déantar é a áireamh nuair a bhíonn incháilitheacht á ríomh le haghaidh iarratas ar shaoránacht amach anseo. Tugtar Stampa 4 do bhaill teaghlaigh na ndéanaithe agus na ndaoine a bhfuil cosaint choimhdeach acu, chomh maith le baill teaghlaigh de shaoránaigh na hÉireann. Eisítear Stampa 4 FAM an AE do bhaill teaghlaigh shaoránaigh an AE. Cheadaíonn Stampa 4 agus Stampa 4 FAM an AE rochtain ar fhostaíocht.

Is féidir scríobh chuig INIS chun athrú stádais a iarraidh ar son linbh. Déileáiltear le hiarratais ar bhonn cás ar chás agus faoi láthair níl aon treoirínite oifigiúla foilsithe ag INIS maidir le hiarratais den sórt sin.

Cearta/Teidlíochtaí Eacnamaíocha agus Sóisialta

Tá sé de cheart ag gach páiste:

- Rochtain ar oideachas réamhscoile ó aois 3 go 5 bliana go leith faoin Scéim um Chúram agus Oideachas na Luath-Óige (ECCE).
- Rochtain a fháil ar oideachas bunscoile agus iar-bhunscoile. Beartaíodh go n-iarrfaí ar mhic léinn idirnáisiúnta neamh-LEE tobhach inimirce a íoc chun costais oideachais a mhaoinítear go poiblí a aisghabháil d'aon leanaí a théann leo go hÉirinn le linn a gcúrsa staidéir.
- Rochtain ar chúram leighis

Doiciméadú

- Beidh Cead Cónaithe Éireannach ag leanaí agus daoine óga atá 16 bliana d'aois agus níos sine a chláraigh le BNGSI le cead Stampa 2, Stampa 3 nó Stampa 4, ag brath ar an gcás.
- Go ginearálta, bíonn cáipéisí aitheantais ag gach leanbh agus duine óg, ar nós pas náisiúnta nó Doiciméad Taistil. Mura rud é gur dídeanaithe aitheanta iad, ba chóir go dtabharfaí cúnamh dóibh a bpassanna náisiúnta a fháil a luaithe agus is féidir agus iad a choinneáil cothrom le dáta.

¹⁷ An tAcht Inimirce 2004 Alt 9; An tAcht um Cheadanna Fostaíochta (Leasú) 2014 Foráiltear le halt 35 (b) go leathnófar dualgas clárúcháin dóibh siúd faoi 16 bliana d'aois. Níl an fhoráil sin tosaithe fós. Geallann an Straitéis um Imeachadh Imirceach 2017 clárú “imirceach neamh-LEE faoi 16 bliana d'aois” a chumasú faoi 2018. Téigh chuig [http://www.integration.ie/website/omi/omiwebv6.nsf/page/JWKY-AJEE6A1021139-en/\\$File/Migrant_Integration_Strategy_English.pdf](http://www.integration.ie/website/omi/omiwebv6.nsf/page/JWKY-AJEE6A1021139-en/$File/Migrant_Integration_Strategy_English.pdf) at p.23. (Rochtain air 22 Meitheamh 2017)

Beathaisnéisí

Is céimí dlí í Catherine Cosgrave de chuid COBÁC agus Ollscoil Dhún Éideann. Is í an tAturnae Bainistíochta in Ionad Dlí Neamhspleách Chomhairle Inimirceach na hÉireann. Is údar í Catherine ar roinnt fhoilseacháin ceannródaíocha a bhaineann le himirce teaghlaigh agus le leanaí, gáinneáil agus saoránacht.

Is céimí dlí de chuid OÉG agus COC é Colin Lenihan. Is é an tOifigeach Faisnéise agus Tacaíochta Dlí é sa Chomhairle Inimirceach in Éirinn agus tá sé freagrach as an tSeirbhís Eolais agus Atreoraithe a sheachadadh. D'oibrigh sé roimhe seo san Ionad Comhairle Dlí Saor in Aisce (ICDSA) agus i Rannán Tearmainn/Inimirce Aturnaetha KOD Lyons, sainchleachtadh um chearta an duine ar feadh roinnt blianta.

Eolais Breise

Liosta teagmhálacha

Ranna Rialtais

Oideachais agus Scileanna (Roinn an)

Sráid Mhaoilbhríde BÁC 1

Fón: (01) 889 6400

Gréasán: www.education.ie

Post, Fiontar agus Nuálaíochta (An Roinn)

Sráid Chill Dara BÁC 2

Fón: (01) 6312121

Gréasán: www.djei.ie

Leanaí & Gnóthaí Óige (An Roinn)

43-49 Bóthar Mespil BÁC 4

Fón: (01) 647 3000

Gréasán: www.dcy.a.ie

Dlí agus Cirt agus Comhionannais (An Roinn)

51 Faiche Stiabhna BÁC 2

Fón: (01) 602 8202

Gréasán: www.justice.ie

Gníomhaireachtaí Reachtúla agus Comhlachtaí Maoinithe Stáit

Comhairle Chomhairleach ar Scoileanna Béarla (CCSB)

26-27 Lána Denzille

Fón: (01) 9058185

Gréasán: www.acels.ie

An Bord Oideachais agus Oiliúna Chathair Bhaile Átha Cliath

BOOCBAC Oifigí Riaracháin,

Halla an Bhaile

Droichead na Dothra, BÁC 4

Fón: (01) 6680614

<http://cityofdublin.etb.ie/>

Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann (FETAC)

26-27 LánaDenzille Dublin 2

Fón: (01) 9058100

Gréasán: <http://www.qqi.ie/Pages/Home.aspx>

An tÚdarás um Ard- Oideachas

3 Foirgnimh Shelbourne,

Ascaill Crampton, Bóthar Shíol

Bhroin

Droichead na Dothra, BÁC 4

Fón: (01) 2317100

Gréasán: www.he.a.ie

**Coimisiún na hÉireann um Chearta
an Duine agus Comhionannas**

16-22 Sráid na Faiche

Fón: (01) 858 9601

Gréasán: www.ihrec.ie

**an Chomhairle Náisiúnta Curaclaim
agus Measúnachta**

35 Cearnóg Mhic Lian Dublin 2 Ireland

Fón: (01) 661 7177

Gréasán: www.ncca.ie

**An Lárionad Náisiúnta um Threoir
san Oideachas (LNTO)**

Teach Abhóca

189-193 Sráid Parnell

BÁC 7

Fón: (01) 869 0715

www.ncge.ie

**Líonra Eorpach in aghaidh an
Chiníochais in Éirinn**

37 Sráid an Dáma BÁC 2

Fón: (01) 8897110

Gréasán: www.enarireland.org

An Oifig um Chosaint Idirnáisiúnta

78-83 Sráid an Mhóta Íochtarach

BÁC 2

Fón: (01) 602 8000

Gréasán: www.ipo.gov.ie

An Ghníomhaireacht Fáiltithe agus Imeachtha (GFI)

Roinn an Oideachais agus Scileanna

Bosca Poist 11487 BÁC 2

Fón: (01) 418 3200

Gréasán: www.ria.gov.ie

**An Binse Achomhairc um Chosaint
Idirnáisiúnta**

6/7 Sráid Hanover Thoir BÁC 2

glaoch áitiúil: 1890 201 458

www.protectionappeals.ie

An tSeirbhís Dlí do Dhídeanaithe (SDD)

48/49 Sráid Brunswick Thuaidh Margadh na

Feirme BÁC 7

Fón: (01) 646 9600

Gréasán: www.legalaid.ie

Grúpaí Bainistíochta Oideachais

Cumann na Scoileanna Pobail &

Cuimsitheacha (CSPC) 10H Páirc

Ghnó Centrepoinn Céide na Darach

BÁC 12

Fón: (01) 4601150

www.accs.ie

**Boird Oideachais & Oiliúna na hÉireann
(BOOE)**

Halla an Phóbaire, Bóthar

Chill Chuillinn An Nás

Co. Chill Dara

Fón: (045) 901070

Gréasán: www.etbi.ie

**Eagraíochtaí Neamhrialtasacha
(ENRanna)**

Ionad na hAfraice

9C Sráid na Mainistreach
Íochtarach BÁC 1
Fón: (1) 8656951

**Amnesty International (Rannóg na
hÉireann)**

48 Sráid na Toinne
BÁC 2
Fón: (01) 8638300
Gréasán: www.amnesty.ie

**AONTAS (An Cumann Náisiúnta um
Oideachas Aosach)**

Dara hÚrlár
83-87 An tSráid Mhór
Raghmallach
BÁC 6
Fón: (01) 406 8220
Gréasán: www.aontas.com

**An Lárionad um Fheidhmiú na
Teicneolaíochta Faisnéise (LFTF)
Spirasi**

Dara hÚrlár Túr Bhaile Phib Ionad
Siopadóireachta Bhaile Phib BÁC 7
Fón: (01) 838 9664
Gréasán: www.spirasi.ie

**An
Chomhghuaillíoc
ht um Chearta
Leanaí**

7 Lána na Bó
Deirge
Margadh na
Feirme BÁC 7
Fón: (01) 6629400
Gréasán: www.childrensrights.ie

**Comhlamh (Cumann na nOibrithe
Forbartha Ar Ais) 12 Sráid na
Parlaiminte**

BÁC 2
Fón: (01) 478 3490
Gréasán: www.comhlamh.org

**Ionad Bhaile Átha Cliath don Fhoghlaim
Aosach (IBACFA)**

3 Cearnóg Mhuinseo
BÁC 1
Fón: (01) 8787266
Gréasán: www.dalc.ie

Ionad Comhairle Díl Saor in Aisce (ICDSA)

13 Sráid Dorset
BÁC 1
Fón: (01) 874 5690
Gréasán: www.flac.ie

An Chomhairle um Inimircigh in Éirinn (CIE) 1

Sráid Naomh Aindriú, BÁC 2, Ireland Seirbhís
eolais: (01) 674 0200
Riarachán: (01) 674 0202 Web:
www.immigrantcouncil.ie

**Imeascadh Éireann – Teanga agus Oiliúint
(IETO)**

35 Cearnóg Mhic Liam
BÁC 2
Fón: (01) 661 7177
Gréasán: www.ncca.ie

Comhairle Dídeanaithe na hÉireann

37 Sráid an Dáma

BÁC 2

Fón: (01) 7645854

Gréasán: www.irishrefugeecouncil.ie

Ionad Chearta na nImirceach in Éirinn

37 Sráid an Dáma

Fón: (01) 889 7570

Gréasán: www.mrci.ie

An Áisíneacht

Náisiúnta

Litearthachta

d'Aosaigh

Lóiste Sandford

Clós Sandford

Raghnallach

Dublin 6

Fón: (01) 4127900

Gréasán: www.nala.ie

NASC - An tIonad Tacaíochta Inimirceach

Lána an Chalaídh Sráid Dhoimínic

Corcaigh

Fón: (021) 4503462

Gréasán: www.nascireland.org

Doras Luimní

Foirgnimh Lárnacha

51a Sráid Uí Chonaill

Luimneach

Fón: 061 310 328

Gréasán: www.dorasluimni.org

An Lárionad um Fheidhmiú na Teicneolaíochta Faisnéise (LFTF) Spirasi

Dara hÚrlár Túr Bhaile Phib
Ionad Siopadóireachta Bhaile Phib
BÁC 7
Fón: (01) 838 9664
Gréasán: www.spirasi.ie

Ionad Staidéar Comhionannais Institiúidí Acadúla

Seomra L510 Foirgnimh Leabharlainne James
Joyce An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath
Campas Belfield BÁC 4
Fón: (01) 716 7104
Gréasán: www.ucd.ie/socialjustice

Ionad na hÉireann um Chearta an Duine

Ollscoil na hÉireann, Gaillimh Gaillimh
Fón: (091) 750 464
Gréasán: nuigalway.ie/human_rights/

Eagraíochtaí Idirnáisiúnta

An Eagraíocht

Idirnáisiúnta um Imirce

(EII)

116 Sráid Bhagóid
Íochtarach
Fón: (01) 676 0655
Gréasán: www.iomireland.ie

Ard-Choimisinéir na Náisiún Aontaithe do Dhídeanaithe (ACNAD)

102 Bóthar Pheambróg, Droichead na Dothra, Dublin 4
Fón: (01) 631 4510
Gréasán: www.unhcr.ie